

Felolós szerkesztő
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Szerkesztőhely:
III. ker. BELICEY-U.
115. SZ.

STARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre 200 k.
Negyedévre 50 k.
Egyes szám 4 k.
Keddi szám 2 k.
Kiadóhivatal:
III. K. BELICEY
UT 115. SZÁM.

Lapfelfeladónos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felolós kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik Kedden és Pénteken reggel.

ELJEN BORGÚLYA PÁL

NEMZETGYŰLÉSI KÉPVISELŐJELÖLTÜNK!

Meghívó.

A szarvasi választókerület 48-as, kisgazda, földmíves, polgári pártjának nemzeti gyűlési képviselőjelöltje

Borgulya Pál

Békészentandráson I. évi május hó 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, **Öcsödön** ugyanezen nap délután 3 órakor,

Szarvason f. évi május hó 14-én, vasárnap délután 2 órakor a Kossuth-térnen mondja el program-beszédét.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Program-beszéd.
3. A gyűlés bezárása

Az érdeklődőket tisztelettel meghívja

a **Pártvezetőség**.

vek harca. Legalább is ennek kellene lennie.

De rossz taktika is az ellentábor részéről. Mert a folytonos leparasztozás, lecsizmazás által okozott megbotlás azt a csizmát viselő osztályt csak napról-napra jobban összekovácsolja, összetemöríti és így csak pártunkat erősíti.

Ámbár szül már más egybei is. A „csizma” gazdasági bojkottját annak az elvnek az alapján, hogy aki nincs velünk, az ellentünk. Akinek nem kellünk politikai téren, annak nem kellünk se gazdasági, se ipari, se kereskedelmi, de egyéb más téren se.

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy ezt a politikai harcmodort nem mi kezdtük meg.

HÍREK

— **A választások napja.** A belügy-miniszter rendelete értelmében a nemzeti gyűlési választások a szarvasi választókerületben f. évi május 28. és 29. napjain fognak lefolyni.

— **Miről ismeri meg Pekár a hatást.** Amidőn a kormánypárt kecskeméti és szarvasi jelöltje Szarvasról elutazott, kísérő megkérdezte, hogy mit tapasztal, minő hatást tett a választókra beszéde. A képviselőjelelt erre az felelte, hogy ezt nehéz megállapítani. O azonban azt tapasztalta, hogy ezt legjobban a pipáról lehet megállapítani. Nevezetesen, ha a parasztot nem érdekli a beszéd, akkor a pipáját a szája szögletében tartja. Ellenben ha a beszéd érdeklődéssel van rá, akkor a pipát kivessi a szájból és ezt kiáltja. (No ilyenek kevesen voltak az ő programbeszédjén.)

— **Ujabb garázdálkodás a dinnyeföldeken.** A minap emlékeztünk meg róla, hogy a dinnyeföldeken inár megkezdődtek a lopások. Ujabbán arról az oktafan garázda kártevésről kapunk hírt, hogy a Mangolzugban eddig ismeretlen tetes két véleményes fát, ódon tetoposza a frissen elültetett páriánkat. Nagyon okosan lenné az Előjáróság, ha megkeresné a csendőrséget az iránt, hogy az ily kártevőket és lopásokat megakadályozása végett, legalább is a késő esti a kora reggeli órákban, a dinnyeföldekre őrjáratokat küldjön ki.

A lopások megakadályozása végett egyébként a mangolziú érdeklétség választásmánya a mult vasárnap délután értekezletet tartott, amelyen egyben kimondták, hogy a mangolziú egybirtokosság alakuljon át. Ez választásmány a nyulzsggal kapcsolatban fog megtörténni. Kimondja a választásmány, hogy aki esti 9 órán ut akar largoncánál, köleses ezt a csöznek előzetesen bejelenteni. A fovábbi preventív öv rendszabályok tekintelében javaslatlétét végett a választásmány bizottságot küldött ki. Pönyiczky Kálmán bejelentette, hogy az ármentesítő társulat a gátról csak egy lejáratot enged meg és pedig a csöz-házzal szemben. Elfolyják árkolni a zugi földek mellett elvonuló kocestást is. Mindenestre helyes és üdvös, hogy az érdeklétség választásmánya végre megmozdult a végett, hogy a nagy értékű vetemények és gyümölcsök lopását a lehetőség határain belül megakadályozza és a háboru alatt eldurvult erkölcsöket visszavazassa az enyém-tied-övé közötti különbség figyelembe vételére.

— **Készül a földirtóreform végrehajtási rendölete.** A földirtóreform végrehajtási rendöletei har szerint készülföven van és rövidesen napvilágot lát. A rendölet azt szölgálná, hogy a földöreform pénzügyi nehézséget megszüntesse és annak megvalósítását lermérszesse és pedig buzában való részétfizetéssel már most lehetővé tegye.

— **Választás.** Salacz József jegyző, várusnok volt főjegyzőjének líát Komádi község jegyzőjének választotta meg.

— **Program beszéd.** Takács József Szarvas község szocialdemokrata képviselőjeleltje május 11-én délelőtt 11 órakor mondja el programbeszédjét a piactéren.

Az elmúlt év statisztikája.

Békésmegyében volt a leg több házasság.

A statisztikai hivatal tegnap adta ki az elmúlt év állatános statisztikáját, amelyből az alábbiak közöljök:

1921-ben Csonkamagyarországon 83,127 házasságot kötöttek, amelyből a leg több Békésmegyére esett. Vegyes házasság volt 5095.

Szölettelet 220,898 csecsemő.

Meghalt 146,408-an.

Kivült áruinak összes súlya 23⁷/₁₀ millió mérőmázasát, behozatalunk pedig 9⁷/₁₀ millió mérőmázasát tett ki. Csak barmaszemet 1⁹/₁₀ millió mérőmázasát vittünk ki.

Kivándoroltak 1469-en, visszajöttek 1802 ember.

Az ország lakosságának száma a következő volt:

Baranya felszabadulása előtt 784,832 lélek, 91,147 négyzetkilóméter, Nyugatmagyarország átadása és Baranya felszabadulása után 7,975, lélek. 92,700 négyzetkilóméter.

A nagyob városok lakosságának száma a következő:

Szeged	118,295 lélek
Pécs	47,862 "
Baja	19,410 "

Pártélet.

Pártértekezlet. A szarvasi kisgazdák és földmívesek pártköre ezentul minden vasárnap délután 2 órakor pártértekezletet tart. Felkéri a pártvezetőség egy a bei-, mint a kültagokat, hogy ezen értekezleteken minél nagyob számban sziveskedjenek megjelenni.

Figyelmztetés.

Felhívjuk azon polgártársaink figyelmét, akik a Pekár-féle aláírási ívet nem politikai meggyőződésük, de megtévesztés következtében írták alá arra, hogy ez semmi akadályát nem képezi annak, hogy a választásnál ne Borgulya Pálra szavazzanak.

A

politikai harcoknak elvek komoly, s nem személyek gyűlölködő harcának kellene lenni. A szavazó polgárokat szavazatuk egyik vagy másik párt jelöltjére való leadásánál nem annak kellene irányítani, hogy az egyik jelölt köcsögkalapot, a másik pedig csizmát visel, hanem annak, hogy milyen politikai elv zászlóshordója.

Arra az olcsó kortesfogásra, hogy ha Pekár Gyula lesz a követlünk, akkor nekünk lesz ízben vasutunk, olcsó huzánk, az öcsödieknek lesz köves útjuk, a szeptandrásiaknak légjáho állomások és mindnyájunknak islen és Pekár Gyula tudja, hogy még mi mindentünk nem, ki sem térünk. Mert ez a komoly fellogásu emberek előtt csak mulattató.

Sokkal veszedelmesebb ennél a választási küzdelemben olyan jelszavak behodóba, mint pld. az, hogy ne szavazzatok az ellenjelöltre, mert az „csizmas”, meri az „paraszt”. Tehát nem ne azért, mert az általa képviselt politikai, elvet nem tartjátok jónak, nem tartjátok a hazára üdvösnék, hasznosnak.

A fentli jelszavaknak a választási küzdelemben való dóbása könnyelmű játék, üvegtető alatt kövekkel való dobálódzás. Mert alkalmas arra, hogy osztálygyűlöletet szítsón. A hazának pedig nem erre van most szükségé és éppen ezért a választási küzdelemnek nem is szabadna eddig eljárnia. Hiszen a választási harc nem osztályok, de politikai pártok, politikai el-

— **Vörösné és láthatóan.** „Az Újság” című fővárosi lap írja: „Nagy probléma és nagy küldetésesség a vicinális. Minden választási kampányban sűrűn emlegettek Magyarországon. Néhét estebeben ezt ígérték a jelöltek, a választóknak, ha rájuk szavaznak. Rosszult Állhat a szénája Pékar Gyula állambiznásnak, ha már ő is erre kényszerült vasárnapi programbeszédében. Vicinális-alkjegesége a szarvasiakat. Ráadásul arzi kumak is ígért nekik. Heyses: De tart-sa is meg a szavát. Ha Szarvason kémi-
lesz a követ, mi szímon fogunk lenni a kéndáráló” és a 16. füzet. Ne járjon úgy, mint államalkú-lársa, Karafiók, aki annyit szímet és jót — Dunahidát és síkolt a szőlőhegyre — ígért a nagymaroslaknak s a „magyar Lidó” leköli ma is lakikon tendülnek a Dunán és gyalog járnak kapálni a szőlőhegyekre.”

— **Egy kilográm ma 4400 kor.** A Reichspost írja a bécsi élelmiszerpiacról: A fogyasztó közönség azt reméli, hogy a husvét ünnepek elmúlásával csökkenni fognak az élelmiszerek. Eppen az ellenkezője következik be. A borjúszelet egyes helyeken még az ünnepek előtt 3400—3300 (osztár) koronáért lehetett kapni kilogramként, de a studák merész messzárók, kik 4400 koronáért kínálták. A vevők a legnagyobb tartózkodással fogadták ezt a kísérlelet, mert egyéb husvét aránylag ocséris leletet kapni, így marhahúst minőség szintén 1100—2600, sertéshúst 2200—2800, füstölt-húst 2600—3000 osztár kor-ért. Kilogramként még olcsóbb volt a lapin. Tengeri halat 800—1400, folyami halat, pontyot pedig 1650—1950 osztár koronáért mertek kilogrammonként.

— **8 millió Oszlakmagyarország lakossága.** A statisztikai hivatal legújabb közleménye szerint a szűr megállás alól felszabadult 5777 négyzetkilóéter területet a népszámlálás 1914-ben leltál. Az elvesztett nyugalmagyarországi terület 4104 négyzetkilóéter, népessége pedig 299.419 lélek. E változások után a Csontmagyarország jelenlegi területe 92.750 négyzetkiló-
méter, népessége pedig 7.945.578. A népség saporodása 1910 óta 345.461 vagyis 46 százaléka. A legutolsó kiadványhoz képest a szaporodási arány romlott, mert a felszabadult területen a népesség nagy fo-
gyása mutatkozik.

— **Közhangjait a vidéken.** Az „Az Újság” írja, Erdélyes változásban ment át a közhangjait az utóbi napokban: ma már nem tekintik úti tényezőnek, valjon valami hivatalos megbízást kapott-e jelöltség-
levegőben az a hivatalos jellel miniszter-jelöltet s azután sok előny, hogy a tisztviselőket gyakorlatból morális nyomás kö-
vetkeztében. Újabbban elgült az a létező-nyomás és kissé szabadabban működhetik a meggyőződés. A lakosság falra testét örö-
degnél kezdte tekinteni a nyílt szavazásban rejlő utókövetkezményeket és nagyon sok közönség egyes fellépésre van kitéve. Mindez arra enged következtetni, hogy a kormány túlfelfizetésben léte meg a helyzetet, a mikor azt jóssza, hogy főlényesen nyeri meg a választási célt. Kapkodás és zűrzavar észlelhető az egész vonalon.

— **Homokbetonból épít házakat egy debreceni építész.** Debrecenből írják: A debreceni városi erdőgazdász építész, Truzonyi Géza, hosszú kísérletek után megtalálta a módját annak, hogy miként lehet az értékelten homokot szilárd építőanyagul feltüntetni. Homokokat kevert cementből amerikai rendszerű áreges betonblokkokat készit, a melyeket az építkezés helyszínén lehet gyártani. Ezen blokkrendszer mellett a kömtyves munka 60 százalékkal olcsóbb, miut a tegfalnál, mert a nagyméretű blokkok összerakásával építik fel a falakat. Kisebb lakóházak 2—3 hét alatt száraz, lakható állapotba lehet helyezni. Az áreges falu házak télen könnyen felmelegednek, nyáron szellőzésekkel a légátvitelményét.

— **Felmentek a határőrnémeti díjakat.** A fővárosi bizottság legutolsó ülésén a fokozódó drágaságra való tekintet-

tel a felmentet orvosi díjakhoz arányosan a halottfértés díjakat 30 koronára emelték.

— **Eltűnt hadifogolyból 4600 mil-** lionos. Erdélyes esetet közöl a prágai Tribuna: A csehországi Kori kőszégből 1917-ben eltűnt, illetve hadifogásba jutott Berka Ferenc katona, aki azóta semmi élet-jelm nem adott magáról és már régen halottnak tekintik. Az eltűnt ember a minap végre levelet írt haza, amelyben értesítette, hogy Oroszországban él, mint sokszoros miliomos, de amellett sokat éhezik. Levele 23.000 rubel értékű szövet-bélgég volt ragasztva.

— **740 korona a fekete kenyér —** Bőcsben. Május elsejével új drágasági hullám özönlött el Bőcs városát. Egész szó-
faria és áremelést jelentettek be. Többek közt a legfontosabb élelmiszerek árát fele-
mettik, így például a fekete kenyér kilogram-
muk árát 510 koronáról 740 koronára, de bejelentették a vendéglői ételek és italok árának emelését is. A posta, táviró és táv-
beszélő díjszábat szintén fémelik. Külföldre menő felé költsége 75 korona, a városi távbeszélőkészlet év bérlete 3400 000 korona. A szénaként május elsejével ki-
grammonként 70 koronára emelik fel. Május elsején lép életbe a lakbéradó is, amelynek következtében a lakbér óriási mérdőn emelkednek.

Egyház, iskola.

• **Presbiteriumi gyűlés.** Az ev. egy-
ház presbiteriuma április hó 27-én d. e. 9 órákor gyűlést tartott. Jóllehet a tárgysorozat csak 7 pontból állott, a gyűlés mégis délután 1 óráig húzódott el és a tárgysorozat-
nak csak a fele tárgyalottat le, a többi tárgy a jövő gyűlésre maradt. A gyűlés legnagyobb részét Havár Daniel beszélte ki. A gyűlést dr. Havár Gyula felügyelő vezette. A gyűlésnek egyik legfontosabb tárgya volt az alábbi bizottságok megalakítása. A szava-
zással óriási többséggel az igazgatópárt jelöltjei győztek.

• **Gazdászati bizottság:** Szrnka Mihály Belopoltoczi István Krsnyák János András Dzsó Borgulya Pál I. ker. 133. Borgulya István Paulik Pál Litauzsky György Kondacs András Szrnka J. János Kiss János IV. ker. 250 Kondacs Pál, Számvizsgáló bizottság: Pribelszki Pál Janurik Mihály Veles György Povászai János Demcsák János Belopoltoczi Pál Pataki János Czinkóczi Márton Borgulya Pál I. 371. Szrnka Mihály Kondacs György Bánvász János Gyáminté-
tő bizottság: Roszik János II. ker. 408. Mendly Lajos Palkovics István Borgulya Mihály Kudák Pál Gyebnár György. Köl-
csönbírói bizottság: Kita András Pribelszki Pál Darabos János Özevgy, Ára Segély-
egylet ellenőrző bizottság: Kiss János II. ker. 282. Dr. Benczur Vilmos Komár György gondnok Fabriczi György Schulcz Lajos. Kér. felügyelő bizottság: Pribelszki János Szrakás István Szrnka Mihály Szrnka J. János Krajcsovics Márton. Iskolai bizottság: Szrnka Mihály Czinkóczi György Kondacs András András Dzsó Belopoltoczi Pál Krsnyák János Sonkoly Sámuel Galáth István Brusznycsik Mátvász Borgulya Mihály. Pénzüri vizsgáló bizottság: Krsnyák János Belopoltoczi István.

• **Presbiteri gyűlés.** Az ág. h. ev. egy-
házközség presbiteriuma holnap, csütörtökön délelőtt tartja meg folytatólagos gyűlését.

Törvénykezes.

• **Két járásbíró.** Áis Nagy Ferenc, a szarvasi kir. járásbírószeg vezető járásbírója, szabadságáról visszatért, legnap átvette hivatala vezetését. Dr. Aszódi Imre kir. járás-
bíró pedig szintén legnap kezdte meg a bün-
tető ügyek tárgyalását.

• **Mehető** denaturált fehérborok kg.-ként 70 koronáért kapható Olózik János fűszerkereskedésében.

Közgazdaság.

Erdőt az Alföldre.

(Folytatás).

Megállapították ugyanis, hogy azokon a szá-
raz, szikes mezőkön, melyeket a vörösbírásgy
csenkesz szokott becsapelleni, jánemű növény
magól nem felelszik meg, az oda ültetett
lak betegesek, tehát ilyen talajon erdősi-
rű sz sem lehet. De egyes szikes legelő-
kon gyakorlat az olyan kisebb-nagyobb
foltok amelyeket talaja egyáltalán nem
nem szikes. Itt már a veresbírásgy csen-
kesz helyett a réti perje nyízesíték, vakand
terüsk is vannak, ami szikes talajú gyep-
cenk sohasem falatható. Már ezeket a sze-
szélyesen kanyargó szőlő foltokat bármelyik
száraz talajjaljnyó fával sikerrel be lehet
ültetni — Eddigi tapasztalatok szerint leg-
jobbiban kibirja azon szikes talajokat, a me-
lyekben a buza is megterem, a kőrös, a
japónakaz és közönséges akác. Külön-
ben utjabban a földművelésügyi miniszterium
kebelében egy „alföldi erdőtelepítési szak-
tanács” létesítélt. Tagjai az ország legki-
válóbb szakutadói, észt lesznek hivatal
a szikes talajok beerdősítésének igen fontos
kérdéseiről is szakvetölt utbagazalásokat és
tanácsokat adni.

Folyt. köv.

Értesítés.

Értesítem az igen tisz-
tesítéssel, hogy Szarvason I. ker. Gróf Csáky Albin-u.
83. szám alatt a legnagyobb igényeknek is
megfelelően **nál kalapok** készítését leg-
újabb modellek szerint vállalom. Szíves párt-
fogást kérve maradtam kiváló tisztellett!
S—12 **Simon Rószika.**

Lévay Balázs Szarvas

III. ker. Vak-uica 184/a. szám alatt

Ingatlanforgalmi irodát nyitott.
Elvált ingatlanok eladását és vételét, ha-
szonbérbe adását és vételét.

• **Eladó.** II. 322. és 266. sz. házak mel-
léli helyiségekkel. Lajoshalmon 13
hold szántó tanyaépíteléssel.

• **KERES** megbízó részére kisebb-nagyobb
területű szántóföldeket tanyaépíteléssel és
gyümölcsöszt megveletrre és hasznbérbe. —4—

• **Minden** féle ócska vasat vagy Bagl-
nyí hűtőszeg II. Bem-uica
212 szám. Kész ültőház és tűzhely is kapa-
ható. —4—26

Lajoshalmon

32 hold szántó-
föld összes fet-
szerezéssel eladó. Értekezni lehet III. ker.
282. sz. az őz ülésben. —1—3

özv. Mihálik Mihályné

nap- és esőnyvíz készítő
Szarvas, II. ker. 86. sz. a.

elvált mindennemű nap- és esőnyvíz ké-
szítéssel és javítással a legolcsóbb árban. A
nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri.

MINDEN JÓ

...ÜZLETEMBER...
a SZARVASI ÚJ-
SÁG...BAN hirdeti!

..... Hirdetések felvételek özv.
Oszasztvan Györgyné könyvnyomdájában Belycey-ut 115. sz.